

Reactie ActiZ

NOTITIE PEILING

DAGBESTEDING

Onderwerp

Datum

08 oktober 2020

Uitvraag Actiz

Passende invulling van dagbesteding Voor het grootste gedeelte van de cliënten is er een passende invulling van de dagbesteding. Het grootste knelpunt is op dit moment het houden van de 1,5 meter afstand op de locaties. Daardoor kunnen de groepen per keer minder groot zijn (ineens 6 ipv 12 deelnemers) of is het huren van een grotere ruimte zo veel duurder dat de dagbesteding minder dagen in de week open kan. Ook het tekort aan personeel voor de kleinere groepen en angstige vrijwilligers die nog niet komen helpen, zorgt voor minder dagbesteding. Er wordt dan wel gekeken naar bijvoorbeeld individuele begeleiding als alternatief.

Is er op dit moment voor alle cliënten een passende invulling van dagbesteding?

Ja voor alle cliënten	14
Nee maar wel voor 90%	4
Nee maar wel voor 80%	6
Nee voor minder dan 80%	7

Ruim driekwart van de organisaties heeft de passende invulling van de dagbesteding afgestemd met de gemeente en krijgt dit gefinancierd. Echter zijn er ook nog vier organisaties waarbij het onduidelijk is of de meerkosten gefinancierd gaan worden, of waren er alleen afspraken tot de zomer en is er nu onzekerheid.

Locatie

Voor welk deel van de cliënten is dagbesteding op locatie weer mogelijk?

100%	19
90%	4
80%	5
minder dan 80%	3

Organisaties doen hard hun best om met extra locaties en extra personeel weer zo veel mogelijk dagbesteding op locatie plaats te laten vinden. Echter door beperkingen in locatie en personeel zijn het soms minder dagdelen per cliënt dan voor maart 2020. Daarnaast wordt er soms nog door cliënten en mantelzorgers angst ervaren waardoor cliënten niet naar de dagbesteding durven te gaan. Soms wordt het dragen van mondkapjes preventief ingezet om angst weg te halen.

Tevredenheid cliënten/mantelzorgers

Zowel cliënten, mantelzorgers en medewerkers zijn blij dat ze weer naar de dagbesteding kunnen. Cliënten zijn tevreden, blij met de zorgvuldige aanpak en er wordt begripvol gereageerd op de veranderingen of de beperking in het aantal dagdelen. Echter worden de vele mogelijkheden die er voor de coronacrisis waren wel gemist en vinden sommige cliënten en mantelzorgers het spannend. Deelnemers vinden het fijn elkaar weer te ontmoeten en zijn bezorgd over het misschien opnieuw sluiten van de dagbesteding in een tweede golf. Het ontbreken van dagbesteding op locatie tijdens de eerste piek van de crisis is voor cliënten en mantelzorgers zwaar geweest.

Knelpunten

Helaas ervaren 28 van de 31 organisaties knelpunten bij het organiseren van dagbesteding op 1,5 meter. Te weinig ruimte op de locatie om de 1,5 meter afstand te houden blijft het grootste probleem waar ook andere problemen uit voortvloeien. De huidige cliënten krijgen al minder dagdelen door de kleinere groepen, waardoor nieuwe deelnemers toelaten lastig is en de wachtlijsten gaan toenemen. Kleinere groepen met dezelfde formatie als voorheen zorgt voor verlieslatende situaties. Daarnaast vinden de deelnemers het lastig om 1,5 meter afstand te houden. Mensen zijn slechthorend, hebben hulp nodig bij activiteiten, zoeken fysiek contact met de medewerkers, of missen de hand op de schouder. Voor deelnemers met PG is het houden van afstand soms ook niet te begrijpen en zorgen mondkapjes voor verwarring. Dagbesteding op locaties waar ook recreatie of sport plaatsvindt is soms lastig met de onverwachte inloop van derden. Er zijn ook nog een aantal organisaties die de hogere kosten van het vervoer aanklaagt.

Toekomst situatie

Op de vraag "Zouden (financiële) knelpunten er voor kunnen zorgen dat u in de nabije toekomst zou moeten stoppen met het organiseren van de dagbesteding?" antwoordt maar een kwart van de respondenten 'nee'. Het grootste gedeelte van de respondenten heeft wel zorgen over het kunnen voortzetten van de dagbesteding. Organisaties doen hier hun uiterste best voor, maar door de extra kosten kan het een financieel probleem worden. Een organisatie gaf zelfs aan dat de dagbesteding voor de coronacrisis al verlieslatend was, dus dat het met de extra kosten die er nu bij komen zeker een probleem kan worden. Daarnaast werd ook aangegeven dat het lastig wordt als personeel uitvalt door klachten/besmetting en testuitslagen die op zich laten wachten.

Succesvolle alternatieven/mooie innovaties

In de coronatijd is versterkt ervaren hoe belangrijk dagbesteding voor mensen is en hoe lastig en verdrietig het is als dit wegvalt. Wel zijn er veel waardevolle initiatieven ontstaan in de coronacrisis. Er werd telefonisch en digitaal contact gezocht met de cliënten en de mantelzorgers. Voorbeelden hiervan zijn het elke dag bellen met de mantelzorgers, nieuwsbrieven, uitzendingen via de kerk tv twee keer per dag en uiteraard telefonisch en digitaal contact met de cliënten. Ook gingen medewerkers of vrijwilligers op individuele huisbezoeken of wandelen met cliënten, werden er activiteiten voor thuis bedacht en werden er maaltijden bezorgd. Deze mogelijkheden blijven goede alternatieven bij korte afwezigheid van de cliënt door bijvoorbeeld verkoudheidsklachten. Daarnaast worden de kleine groepen of andere indeling van locatie soms als positiever ervaren doordat het meer rust geeft voor cliënten. Er werd door organisatie meer snelheid ervaren op verbinding zoeken in de wijk en zowel meer interne als externe samenwerking met een gevoel van gezamenlijkheid. Ook vinden organisaties het fijn dat ze mantelzorger en familie nu beter weten te vinden en dat er vanuit hun door goede communicatie meer begrip en waardering is.

Reactie VGN

Vooraf:

- Deze vragenlijst is door de meeste organisaties begin september ingevuld. Goed om dit te weten om de uitkomsten te kunnen plaatsen in perspectief.
- De vragenlijst beperkt zich tot dagbesteding voor volwassenen, bekostigd vanuit de Wlz of Wmo.
- Zo'n zestig organisaties hebben de enquête ingevuld. Deze organisaties variëren enorm als het gaat om het aantal cliënten aan wie ze dagbesteding bieden. Bijna de helft van deze organisaties biedt dagbesteding aan meer dan 500 cliënten. Maar er zijn ook organisaties die aan minder dan 50 cliënten dagbesteding bieden. Het overgrote merendeel van de organisaties die de enquête ingevuld hebben bieden overigens niet alleen dagbesteding maar ook andere vormen van zorg, ondersteuning en/of jeugdhulp.

Passende invulling van de dagbesteding

Het merendeel van de organisaties geeft aan dat er per 1 september voor 90%-100% van de cliënten een passende invulling van dagbesteding geboden wordt die aansluit bij de individuele doelen van de cliënt. In de gevallen dat dit niet lukt dan komt dat door de beperkingen van de 1,5 meter afstand, doordat er onvoldoende medewerkers beschikbaar zijn of dat de dagbesteding vanuit de woonlocatie geboden wordt, waar vanwege de diverse wensen en vragen niet altijd de meest passende invulling voor iedere individuele cliënt kan worden geboden.

De locatie van de dagbesteding en afwegingen die gemaakt worden

Het merendeel van de cliënten gaat naar een externe locatie voor dagbesteding. Door de coronamaatregelen is er nog niet altijd en overal een volledige bezetting van de dagbestedingslocaties mogelijk. Organisaties geven aan dat zij de afgelopen periode dat hebben proberen op te vangen door extra ruimtes/locaties te gebruiken, openingstijden uit te breiden en ook gebruik te maken van de (openbare) buitenruimte. Desondanks moeten organisaties, in overleg met cliënten en hun netwerk, afwegingen maken. In het maken van keuzes nemen zij vooral onderstaande punten mee.

- Voorrang voor thuiswonende cliënten
- Voorrang voor cliënten met behoefte aan structuur
- Voorrang voor cliënten die het het meest nodig hebben
- Verdelen van dagdelen over cliënten (dus per cliënt minder dagdelen)

-

- Wat zijn de belangrijkste lessen van de afgelopen periode

- Er is de afgelopen jaren al een ontwikkeling gaande in de dagbesteding. Op onderdelen is deze ontwikkeling de afgelopen periode als gevolg van de corona-periode versneld. Organisaties geven aan dat de beperkingen geleid hebben tot nieuwe inzichten of het versterking van de al ingezette ontwikkeling. Dit gaat bijvoorbeeld over:
 - Creatief kijken naar aanvullende dienstverlening naast de 'reguliere' dagbesteding zoals digitale activiteiten, extra ambulante begeleiding, beeldbellen etc.
 - Meer flexibiliteit van inzet van personeel tussen wonen en dagbesteding verbetert de onderlinge samenwerking.
 - Gezamenlijk optrekken met meerdere aanbieders.
 - Dagbesteding op de woonlocatie of thuis biedt voor een deel van de cliënten meer rust
-
- **Inzet van medewerkers en zorgen daarover**
 - Grote zorg is de beschikbaarheid van medewerkers. Ook met het oog op het najaar. De helft van de organisaties geeft aan dat zij onvoldoende personeel hebben om de dagbesteding te organiseren. Organisaties geven de volgende knelpunten aan in het tekort aan medewerkers in de dagbesteding
 - Uitval van medewerkers vanwege het wachten op testuitslagen en uitval door zieke/kwetsbare gezinsleden
 - Onvoldoende medewerkers om in kleinere groepen te werken.

- Onvoldoende medewerkers om tegelijkertijd zowel op locatie als alternatieve vormen van dagbesteding te bieden
- Medewerkers van dagbesteding zijn nodig op andere locaties en
- Er was al een tekort aan medewerkers voor de Corona-periode

Reactie ZorgthuisNL

Welke gevolgen heeft het aantal oplopende besmettingen voor de dagbesteding

- Naasten/cliënten ervaren meer angst om naar de dagbesteding te gaan. Ca. 15% van de cliënten bij leden.
- Meer verzuim onder werknemers
- Afschalen cliënten op locatie
- Sluiten locatie na besmetting
- Cliënten durven zelf niet meer te komen. Inzet op meer alternatieve vormen zoals beeldbellen en vooral 1 op 1 contacten. Echter, hier sluit de financiering van de dagbesteding niet op aan, daar het gebaseerd is op een minimale groepsgrootte. Bij meer uitval wordt het financieel niet haalbaar om zowel een dagbesteding te runnen en daarnaast ook de alternatieve vormen zoals 1 op 1 begeleiding.
- Veel meer organiseren en ondersteunen rondom de reguliere contactmoment heen. Dit verhoogt de werkdruk bij de professionals
- Afnome (vervoers)vrijwilligers ivm angst op besmetting.

Nieuwe landelijke maatregelen:

- Er worden handvatten gemist mbt de maximale groepsgrootte per ruimte (dus naast de 1,5 meter - hoeveel cliënten en personeel in 1 ruimte?).

Overgaan regio van code 1 naar code 2 of code 3

Merendeel van de leden nu geen beleid voor. De leden die dit wel hebben gaven het volgende aan:

- Effect code 1 naar 2: leden verminderen het aantal bezoekers – dus verminderde omzet.
- Effect van code 1 naar 3: leden heroverweging om open te blijven. Indien de dagbesteding gesloten wordt, raak de client wederom in isolement. Isolement heeft een grote impact gehad op de gezondheid (zowel mentaal als fysiek). Ook naasten/mantelzorgers raken overbelast.
- Medewerkers dragen mondmaskers

Overige signalen

- 1,5 meter kan veelal niet geborgd worden
- Kans op besmetting neemt toe bij partijen die dagbesteding leveren aan bewoners en aan mensen van buitenaf
- Dragen van mondkapjes wordt door de client als onprettig ervaren
- Ventilatie is nu het kouder wordt steeds moeilijker. Bij warm weer kon er voldoende gelucht worden, nu is het niet aan cliënten uit te leggen dat het raam open moet staan.
- Eerste golf was er sprake van dat collega-thuiszorgaanbieder cliënten niet meer in de zorg wilde leveren als ze toch de dagbesteding bleven bezoeken. Familie koos voor de noodzakelijke thuiszorg en daardoor werd de dagbesteding afgezegd.

Reactie Federatie Landbouw en Zorg

Gevolgen voor de dagbesteding bij oplopend aantal besmettingen + nieuwe landelijke maatregelen

Gevolgen oplopend aantal besmettingen:

- Problemen met personeelsbezetting en daardoor een kans op uitval van het zorgaanbod
- Sluiting van dagbesteding als er een besmetting geconstateerd is. Zeker bij heel kleinschalig zorgboerderijen is dit aan de orde bij een besmetting in de ondernemersgezin.
- Deelnemers – en soms ook personeel of vrijwilligers- met klachten moeten lang wachten op een test en de uitslag, daardoor missen ze veel zorg.

Gevolgen van nieuwe landelijke maatregelen

- Toename van angst onder ouderen en onder GGZ-doelgroep met als gevolg dat ze niet naar dagbesteding gaan. Dit percentage wordt zeker op 10% geschat (met uitschieters in bepaalde regio's en kleinere percentages in minder zwaar getroffen gebieden).
- De angst onder de GGZ-doelgroep lijkt een toenemend probleem (meer dan onder de ouderen).

Gevolgen van het effect voor de dagbesteding als een regio overgaat van code 1 (waakzaam) naar code 2(zorgelijk) of code 3 (ernstig)

We hebben dit niet goed in beeld. We vermoeden dat een overgang van code 1 naar code 2 geen effect heeft. Over de overgang naar code 3 kunnen we geen uitspraak doen.

Overige signalen

Meerkosten:

- Er is wel veel begrip van gemeenten, maar de uitvoering verloopt moeizaam. De administratieve afhandeling om te declareren is omslachtig of niet werkbaar.
- Sommige gemeenten hebben alleen een regeling voor persoonlijke beschermingsmiddelen. Zij reageren niet op vragen over andere kosten zoals inzet extra personeel e.d.
- In Limburg heeft maar 30% van de gemeenten een regeling voor meerkosten. Dit lijkt niet alleen in Limburg het geval.

Testen:

- Ook met voorrang testen duurt soms lang en dagbesteding wordt niet altijd geaccepteerd onder de voorrangsregeling. Dit lijkt zich momenteel wel te verbeteren.
- Bij het online aanvragen van een test kunnen zorgmedewerkers vanuit dagbesteding of begeleiding niet goed aangeven welk werk zij doen. Dagbesteding en de functie begeleider zijn niet in de vragenlijsten opgenomen.

Reactie KNV

Graag verwijs ik je naar bijgevoegde sectoranalyse die door sociale partners in het zorgvervoer is opgesteld. Deze brief dateert van eind augustus, maar geeft in ieder geval een goed beeld van wat er speelt en heeft gespeeld. **(deze brief is als aparte bijlage bij de mail gevoegd)**. Voor wat betreft de vervoersvolumes zien we, vanwege de extra afgekondigde maatregelen, met name in het vraagafhankelijke vervoer (denk aan Wmo, Valys, maar ook instellingen), dat de groei in de volumes afvlakt en hier en daar weer aan het dalen is. Het is veelal een kwetsbare doelgroep, die nu met het opleven van het corona virus en toename van de besmettingen zich meer zorgen maakt over de gezondheid en veiligheid, en daarom minder snel in het vervoer stapt.

Verder wil ik je nog het volgende meegeven:

- Bij vervoer van en naar zorginstellingen zien we dat het volume dus nog onder dat van normaal zit. En krijgen we de eerste signalen dat dit ook wel eens structureel lager kan blijven. Dat betekent dat geoffreerde tarieven van vervoerders niet meer passen op de nieuwe situatie (want gemaakte routes en combinaties vallen anders uit). Hier moet wel een oplossing voor komen, tussen opdrachtgever en vervoerder, omdat anders het zorgvervoer van kwetsbare doelgroepen in gevaar komt. Samen met vakbonden hebben we, enkele jaren geleden, het AIM (Aanbestedingsinstituut mobiliteit) opgericht, dat werkt aan een advies, gebaseerd op expertise van een onafhankelijk advocatenkantoor, dat inzicht moet geven in welke mogelijkheden hiervoor zijn. We hopen dat dit advies op korte termijn klaar is voor publicatie.
- Voldoende (snel)testcapaciteit werknemers zorgvervoer op corona. Zorgvervoer is onderdeel van de zorgketen: mensen van en naar de dagbesteding, maar ook van en naar ziekenhuis voor nierdialyse en chemo en leerlingen van en naar het onderwijs. Ons bereiken eerste signalen van ondernemers die zich zorgen maken, omdat chauffeurs niet of niet tijdig getest kunnen worden. En met het veelal oplopen van verkoudheidsachtige klachten in het najaar is snel kunnen testen wel van belang om te voorkomen dat noodzakelijk vervoer stil komt te vallen. Feit dat vervoersvolumes nog niet op oude niveau zitten, wil niet zeggen dat bedrijven chauffeurs over hebben.
- Meerkostenregeling verloopt moeizaam. Wij hebben voor de zomer oa. VNG al van informatie voorzien over welke meerkosten er zijn in het vervoer. En ook stelde Panteia een rapport (<https://www.sfmobiliteit.nl/werkgever/nieuws/eindrapport-meerkosten-zorgvervoer-door-corona>) daarover op. Wat wij van leden echter terugkrijgen is dat nog nergens goed duidelijk is op welke wijze de meerkosten die zij hebben gemaakt en maken nu vergoed worden.
- We zien dat bij gemeenten de oproep om vanaf 1 juli – 1 september ook nog te blijven doorbetalen stakt. Voor de periode daarna is de oproep om met elkaar het gesprek aan te gaan over maatwerk oplossingen, ook dat verloopt moeizaam. Dat blijkt ook uit een recente uitvraag die we onder een groep grotere zorgvervoerders hebben gehouden. We zien dat sommige gemeenten denken dat de datum van 1 september een soort einddatum is, en dat daarna niks meer kan of hoeft. Ook het feit dat iedere gemeente voor zich, zich nu moet buigen over het staatssteun vraagstuk (terwijl voor de periode tot 1 juli er vanuit BZK één aanvraag/melding richting Brussel is gedaan), de discussie over een continueringsbijdrage lastiger maakt.
- En tot slot vinden we het echt heel jammer dat zorgvervoer chauffeurs niet op de lijst voor de zorgbonus zijn geplaatst. We hebben recent, samen met bonden, opnieuw een brief gestuurd naar VWS met de vraag om dat besluit te heroverwegen. Deze groep chauffeurs en hun werkgevers, voeren dagelijks met de grootst mogelijk zorg en aandacht het vervoer van kwetsbare groepen uit. Zij hadden op steun gerekend en vinden het moeilijk te verteren dat zij zich hebben ingezet voor patiënten en cliënten met COVID-19 en/of een bijdrage hebben geleverd in de strijd tegen COVID-19, maar daar nu geen waardering voor terug zien.

Wat positief is, is dat er volgende week een eerste overleg is met het door opdrachtgevers opgerichte landelijk platform, waar ook VNG, OCW en VWS mee bij aanwezig zullen zijn.

Reactie VNG: Aantal Signalen uit gemeenten over de dagbesteding/mantelzorg

15-10-20

5.1.2e

Utrecht:

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

Vermoedelijk neemt de druk wel toe, niet alleen vanwege de relatie met de dagbegeleiding. Ook omdat familie en vrienden minder langs (kunnen) komen en dus de mantelzorger even afleiding en steun kunnen geven.

Onze Wmo dagbegeleiding is volledig open, maar wel met de eis van de anderhalve meter. Dat betekent dat op sommige locaties nog niet iedereen hetzelfde aantal dagdelen kan komen als voor corona, maar mensen kunnen zeker elke week komen en vaak meerdere dagdelen.

Wij horen dat sommige mantelzorgers en dan voor niet-inwonende familieleden niet willen dat de cliënt naar de dagbesteding komt vanwege het risico op besmetting. Op alle locaties zijn daar enkele voorbeelden van. Onder de migrantengroep is de angst onder familieleden het grootst. Op deze gespecialiseerde locaties komen nu nog niet alle cliënten weer naar de dagbegeleiding.

Onze inzet is om iedereen weer zo volledig mogelijk te laten komen, maar dat vraagt deels om extra locaties. Dat is in een grote stad niet makkelijk te regelen. Ook omdat het vraagt om locaties die goed toegankelijk zijn en niet gebruikt worden door andere groepen i.v.m. risico op besmetting.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Er zijn in de stad nog steeds alternatieve beschikbaar, zoals eenmalige activiteiten in de buitenlucht, maaltijden die rondgebracht worden, etc. Tijdens de eerste corona golf zijn de contacten tussen dagbegeleiding aanbieders en Stichting Mantelzorgerondersteuning en andere aanbieders van informele zorg in Utrecht intensiever geworden. Die contacten zijn er nog steeds.

Ook houden de aanbieders van de dagbegeleiding vinger aan de pols bij personen die niet of weinig kunnen komen. Ons motto is: doen wat nodig is.

Tegelijkertijd moeten we ook reëel blijven, de noodzakelijk maatregelen voor corona hebben impact. Op ruimte vanwege de anderhalve meter eis. Op beschikbaarheid van personeel omdat er zieken zijn. Op tijdelijke sluiting van een locatie (quarantaine) omdat er een kleine uitbraak is onder bezoekers. Maar het is zeker niet zo dat de dagbegeleiding Wmo afgeschaald is. We doen er alles aan op deze op niveau te houden.

Het is denk ik ook goed om aandacht te hebben voor een mogelijk verschil tussen dagbesteding vanuit de Wlz en die vanuit de Wmo. Tijdens de eerste golf hebben wij gemerkt dat de aanbieders van Wlz dagbegeleiding veel strenger waren (vanuit verpleeghuisperspectief) dan wij vanuit de Wmo.

Twenterand:

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

We hebben naar mijn weten niet direct dit soort signalen binnengekregen maar dat het zo is lijkt mij zeker waar.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Momenteel ligt er een project t.a.v. de heroriëntatie op de dagbestedingen in Twenterand stil (vanwege corona). Planning is dit begin 2021 weer op te pakken. We willen hierin juist de samenwerking tussen welzijnsorganisaties en zorginstellingen bevorderen. De mantelzorger ontlasten vanwege corona is een belangrijk "nieuwe" ontwikkeling hierin.

Sluis:

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

Nee, op dit moment ontvangen wij deze signalen nog niet in de toegang.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Als er geen dagbesteding mogelijk is, dan proberen we individuele begeleiding thuis in te zetten.

Apeldoorn

Vanuit de gemeente Apeldoorn hebben geen directe signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt. Tegelijkertijd herkennen we de deels ook de punten die tijdens jullie overleg naar voren zijn gekomen en kijken met ongerustheid/zorg naar de komende periode maar we horen het niet als zodanig terug dat de druk te groot is.

Wij staan uiteraard wel in nauw contact met de aanbieders over de ontwikkelingen binnen dagbesteding, de meeste zorgaanbieders geven aan nog zo'n 30% aan dagbesteding niet te kunnen invullen maar wel alle cliënten in het vizier hebben en gedeeltelijk ontvangen op een dagbestedingslocatie, andere deel alsnog telefonisch/digitaal. Ze hebben oog voor urgente situaties.

De grotere aanbieders hebben binnen eigen organisaties de locaties beschikbaar voor de dagbesteding. Mogelijke uitwijk naar nadere locaties brengt ook weer andere complicaties met zich mee (logistiek en personeel).

Daarnaast hebben welzijnsorganisaties ook contact met de inwoners, zoals bijv. o.a. de Kap (mantelzorg organisatie) en het Geheugensteunpunt. En hebben wij contact met hen hierover.

Graag willen we bij deze een oproep aan Actiz, Mantelzorg NL en Alzheimer Nederland doen om signalen vanuit gemeente Apeldoorn dat de druk op mantelzorgers te veel toeneemt te bundelen. Deze signalen kunnen ze mailen aan en 5.1.2e@apeldoorn.nl en 5.1.2e@apeldoorn.nl.

We zullen mede naar aanleiding van deze mail ook nogmaals expliciet aandacht vragen aan de zorg en welzijnsorganisaties om signalen aan te geven.

Hof van Twente

De reactie is op basis van de ervaring uit de 1e lockdown, maart/ april. De meest recente ontwikkelingen zijn hierin niet meegenomen.

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

Ja,

In zijn algemeenheid is druk op mantelzorgers een probleem dat nu speelt en dat de komende jaren nog veel meer gaat spelen. Wij zijn een sterk vergrijzende gemeente (dubbele vergrijzing) en in combinatie met het langer thuis wonen van inwoners betekent dit per definitie dat de druk op mantelzorgers toeneemt. Dit wordt des te manifester indien bestaande voorzieningen zoals dagbesteding opeens wegvallen.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

De volgende acties zijn na de 1e lockdown ingezet:

- *Via de Welzijnsinstelling (waar ook de mantelzorgondersteuning is ondergebracht) is telefonisch contact geweest met alle daar geregistreerde (veelal zwaarbelaste) mantelzorgers. Hiermee is niet een volwaardig alternatief geboden voor dagbesteding maar is wel vinger aan de pols gehouden. In individuele situatie is ook geprobeerd om met vrijwilligers/ maatjes iets te doen. Maar wel lastig vanwege de Corona maatregelen.*
- *De grootste aanbieder van dagbesteding is vrij snel met ons in gesprek gegaan over het weer opstarten van dagbesteding en de mogelijkheden hiervoor. Hierbij is in overleg met onze Wmo consulenten/ regisseurs gekeken naar voor welke cliëntsituatie dit het meest noodzakelijk was.*
- *Aanbieders van dagbesteding hebben ook in de periode van lockdown op alternatieve manieren contact gehad met cliënten, vooral via (beeld)bellen. Wij hebben toegestaan dat deze activiteiten (althoewel geen dagbesteding naar de letter van de wet/ het contract) toch als zodanig in rekening mocht worden gebracht.*
- *Voor het vervoer naar de dagbesteding hebben wij extra kosten gemaakt omdat meer bussen ingezet moesten worden (minder cliënten per bus). We hebben dit gedaan om ervoor te zorgen dat het vervoer geen beletsel was voor de opstart van de (beperkte) dagbesteding.*

Wij hebben in onze gemeente de Stichting Franje die voorliggende dagbesteding en andere sociale activiteiten organiseert. Ook deze activiteiten kwamen stil te liggen als gevolg van Corona. Hiervoor hebben wij niet een oplossing kunnen bieden anders dan de hiervoor al genoemde acties.

Dilemma is volgens mij dat bij alles wat je zou willen organiseren, je tegen dezelfde beperkende coronamaatregelen aanloopt.

Schouwen Duiveland

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

We herkennen de signalen. Enerzijds ontvangen we signalen dat de druk op mantelzorgers toeneemt doordat zorgvragers genoodzaakt zijn thuis te blijven. Anderzijds zijn er signalen dat doordat er minder prikkels zijn ook meer rust is, minder stress om op tijd te zijn voor dit of dat. (wordt ook bevestigd door partijen als Zeeuwse Zorgschakels). Overall wordt gesignaleerd dat er sprake is van achteruitgang van vaardigheden van zorgvragers mede doordat zij minder sociale contacten hebben.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Zorg- en welzijnsorganisaties zetten in op meer individuele ondersteuning en aandacht. Gaan thuis langs. Soms met een kleine attentie. Starten belrondes of regelmatig een kaartje. Houden rekening met afstand.

Westerkwartier.

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

Ja, de signalen zijn via onze mantelzorg coördinator binnen gekomen. Om grip te houden en betrokkenheid te tonen richting doelgroep zijn extra belronde gedaan door onze welzijnsorganisatie. Centrale vragen: kunnen wij iets voor u betekenen en hoe gaat het met u?

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Samenwerking met welzijnsorganisatie. Ivm Corona voelen wij urgentie om respijtzorg door te ontwikkelen. De gemeente, welzijnsorganisatie en cmo STAMM hebben oriënterend gesprek gevoerd over dit vraagstuk en willen traject beginnen om tot oplossingen te komen. Hiervoor wordt de doelgroep en andere actoren betrokken.

Eindhoven

Navraag bij onze partners, steunpunt mantelzorg en de aanbieders van dagbesteding geeft het volgende beeld:

Aanbieders:

- *Zowel zorgorganisaties als gesubsidieerde sociale basis partijen zoeken vanaf de uitbraak van Corona en de eerste RIVM maatregelen naar manieren (en die ook vinden) om de dagbesteding/ondersteuning zo goed mogelijk doorgang te laten vinden, waar nodig op een alternatieve wijze. Waar de fysieke locatie het toeliet, is dagbesteding doorgegaan met in achtneming van de maatregelen. Waar gekozen is voor een alternatieve invulling (zoals knutselpakketten thuis), is gekeken waar die gaandeweg kon worden verruimd. Een aantal locaties die vlak na de uitbraak van Corona gesloten waren, zijn weer beperkt en gedeeltelijk open, met de benodigde maatregelen.*
- *De meeste aanbieders van dagbesteding werken met "risico calculatie profielen" op basis van de volgende onderdelen: gezondheid/ziektebeeld – thuissituatie / mantelzorg – vervoer – input WMO consultants & Generalisten.*
- *Er is naar diverse nieuwe locaties (buurthuizen) uitgeweken om toch dagbesteding te kunnen blijven bieden. Aanbieders hebben als gevolg van de RIVM maatregelen aanvullende extern locaties gehuurd en extra personeel ingezet zodat zij in kleinere groepen toch inwoners kunnen laten deelnemen aan de dagbesteding.*

Steunpunt Mantelzorg

Veel dagbesteding was nog niet helemaal opgestart, kleinere groepen, de mensen komen daardoor vaak minder dagdelen.

En waarschijnlijk wordt het nu weer verder afgeschaald wordt. We merken dat dit ook zorgt voor een grotere druk op de mantelzorgers, veel mantelzorgers hebben deze adempauze echt nodig.

Vooraf mantelzorgers van mensen met (lichte) gedragsproblemen en dementie komen knel te zitten. Een mogelijkheid voor ondersteuning die we de laatste tijd ook hebben gebruikt is ondersteuning thuis door b.v. de Mantelaar.

Dus het omzetten van de indicatie dagbesteding naar opvang thuis. Echter voor veel mensen is dit geen prettige oplossing, immers de zorgvrager blijft thuis, en de mantelzorger is in veel gevallen ook thuis (zeker ook door de oproep om zo veel mogelijk thuis te blijven).

Zelf hebben we tot nu toe (na de 1e lockdown) 2x per maand de bijeenkomsten van Respijtzorg Light, (zorgvragers en mantelzorgers samen) in de lucht kunnen houden.

Vooraf omdat er zoveel behoefte is om er even uit te zijn en elkaar te ontmoeten. Normaal hebben we 3x per maand de bijeenkomsten. Nu dus minder (2x) en met minder deelnemers. Voorheen was het inloop, nu maximaal 11 personen.

Ook de inhoud en begeleiding is veranderd. De bijeenkomsten in samenwerking met het Summa college gaan niet door i.v.m. risico door studenten (op de locaties is corona geconstateerd).

En de bijeenkomsten in samenwerking met het Wasven zijn gestopt, i.v.m. de kwetsbaarheid van de mensen die daar werken (lunet). De bijeenkomsten die nog door gaan worden grotendeels buiten georganiseerd.

De kans is groot dat deze met de nieuw aan te kondigen maatregelen ook gestopt moeten worden.

Concluderend: *er wordt volop gezocht naar alternatieven, maar door maatregelen wordt ook het werken volgens deze alternatieven steeds lastiger. De druk op de mantelzorger wordt groter, met name omdat er onvoldoende respijtzorg 'buiten de deur' beschikbaar is.*

Hollands Kroon

Hier een hele korte reactie (ivm vakanties/vrije dagen) vanuit Hollands Kroon 5.1.2e We zijn in kleiner verband weer gestart vanaf augustus/ september met ons aanbod. We hebben geen signalen dat de mantelzorgers extra druk ervaren, maar kunnen ons dit overigens wel voorstellen. Er zijn geen concrete vragen of signalen over binnengekomen.

Amsterdam

Ik heb uitvraag gedaan bij collega's en lokale mantelzorgorganisaties. Bijgaand de antwoorden.

1. Herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding.

Ja, die signalen zijn er nog steeds. Vanaf maart dit jaar geven veel organisaties die mantelzorgondersteuning bieden aan dat de druk op mantelzorgers is toegenomen. Deze organisaties hebben vaker contact met mantelzorgers om vinger aan de pols te houden. Dit is inderdaad nav vermindering in dagbesteding, maar ook thuiszorg en hulp bij huishouden. Vanuit de vraagkant hebben veel gezinnen angst om besmet te worden als zij met de voorzieningen verder gaan.

De dagbesteding in Amsterdam wordt nu weer voor 90% aangeboden. Dit geldt voor ontmoeten en werk. De sociale firma's kampen met andere (financiële) problemen, bv de horeca en andere sociale werkplaatsen. Tijdens de 1ste lockdown in maart gingen alle dagbestedingslocaties dicht, en waren de medewerkers actief met deelnemers bellen om toch contact te houden, en om de deelnemers toch enige ondersteuning en hulp te bieden. Al snel is er voor de zwaarste gevallen kleinschalige dagbesteding opgezet. Die situatie is nu niet meer aan de orde. Nu zitten er zeker nog mensen die zelf niet willen, door bijvoorbeeld angst voor besmetting. Behoeft is groot, maar de angst is ook groot.

2. Wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten?

Gemeente Amsterdam heeft een stappenplan om uitval van mantelzorger te voorkomen. Een escalatieladder. Dagbestedingsorganisaties weten hiervan en hebben de verantwoordelijkheid om te zorgen voor opvang en uitzetten bij de wijktafel.

Organisaties bieden hun activiteiten zo veel mogelijk aan, om zo veel mogelijk mantelzorgers te blijven bereiken. Dit doen ze op afstand maar ook fysiek, afhankelijk van de situatie.

Stedelijk aanbod: Tijdens de lockdown werden pakketten gebracht met een vrijwilliger die digitaal beschikbaar is, om zo activiteiten te doen op afstand. Dit is bedoeld om de uitgevallen dagbestedingsfunctie op te vangen. (informele respijtzorg) De vrijwilliger komt nu weer vaak bij mensen thuis om respijtzorg te bieden. Er zijn afspraken over bescherming, ventilatie ed, afhankelijk van de situatie.

Lokaal aanbod (@VNG dat zijn bij ons de stadsdelen): de mantelzorgsteunpunten in de stadsdelen bieden online coaching voor mantelzorgers die dat willen. Daarbij worden trainingen digitaal aangeboden. Het ligt aan de doelgroep of dit succesvol is: bij bv mantelouders werkt het geweldig, bij ouderen niet. Dit wordt nu ook weer fysiek aangeboden.

Den Haag

1. *Signalen Mantelzorgers. VNG stelt twee vragen: herkennen jullie de signalen dat de druk op de mantelzorgers te veel toeneemt a.g.v. minder beschikbaarheid dagbesteding? En wat doen gemeenten en wat doen zij samen met de zorg- en welzijnsorganisaties, maar ook met kerk, lokale horeca etc. om alternatieven te zoeken voor de reguliere dagbesteding om daarmee de mantelzorgers te ontlasten? Hier heb ik geen signalen van ontvangen.*

2. *Leerpunten. Belangrijkste bevindingen uit de nadere maatschappelijke impactanalyse (september): Zorglokaal deed onderzoek onder cliënten voor individuele begeleiding en dagbesteding. Bij elk zijn honderd cliënten bevestigd.*

- *Bij dagbesteding ging door het sluiten van veel locaties uiteraard de dagbesteding niet door. Voor een behoorlijk deel (ruim 23%) was de dagbesteding al weer gestart. De meeste cliënten ontvangen alternatieve dienstverlening. Meestal telefonisch contact of beeldbellen. Soms samen buiten wandelen of door de activiteit die cliënten normaal op locatie doen bij hen thuis te brengen (zoals een knutselpakket). De waardering voor de ondersteuning door de zorgaanbieder was gemiddeld 7,6.*

3. *Uitvraag dienstverlening Wmo-aanbieders. CRM deed onlangs uitvraag bij Wmo-aanbieders. Hoe verliep hun dienstverlening tijdens coronacrisis tot 1 juli? Hoe vaak bleef de aanpak ongewijzigd, hoe vaak was sprake van aangepaste dienstverlening, hoe vaak werd ondersteuning definitief beëindigd? CRM heeft deze week de analyse opgesteld, die wordt as. donderdag besproken in het Kernteam Corona Jeugd en Wmo. De grote lijn: tussen 15 maart en 1 juli werd bij 73% van de cliënten de ondersteuning ongewijzigd voortgezet. Het gaat vooral om perceel 1 (huishoudelijke hulp) met 86%. Bij huishoudelijke hulp bleef tweederde ongewijzigd, bij dagbesteding zo'n 13%. Aangepaste dienstverlening: bij 22% werd de ondersteuning tijdelijk opgeschort of aangepast en verloopt deze sinds 1 juli weer conform het ondersteuningsplan. Het gaat vooral over perceel 2 (Sociaal & persoonlijk functioneren, Zelfzorg & gezondheid) en 3 (Dagbesteding).*

4. *Situatie na 1 juli. Wat ook uit de belrondes van CRM blijkt is dat dagbestedingslocaties in de zomer weer zijn geopend en cliënten daar sinds 1 juli weer naartoe gaan.*

5. *Ongewijzigd aangepast. Het percentage cliënten waarbij na 1 juli nog steeds aangepaste dienstverlening wordt geleverd, ligt laag (2%). Bij dagbesteding ligt dit percentage met 7% iets*

hoger. Een verklaring kan zijn dat de cliënt wel weer naar dagbesteding komt, maar minder dagdelen i.v.m. het kunnen handhaven van de 1,5 meter regel. Voor de gemeente blijft het uitgangspunt dat aanbieders moeten zorgen dat de afgesproken doelen worden behaald. Als dit niet het geval is moet de aanbieder een nieuwe melding doen voor deze cliënt(en).

6. *Hervatten afgesproken dienstverlening. Een aantal aanbieders zegt dagbesteding weer volgens het ondersteuningsplan te leveren, terwijl verwacht mag worden dat zij in de praktijk vanwege de 1,5 meter richtlijn minder cliënten tegelijk kunnen ontvangen. In hoeverre de indicatie kan worden afgeschaald, een andere aanbieder aanvullend moet worden ingezet, of andere alternatieve (telefonische of digitale) dienstverlening nodig is, daar hebben we nog geen duidelijk beeld bij. Overigens volgt uit het resultaatgericht indiceren dat de aanbieder mag declareren als een cliënt al één keer per maand dagbesteding geniet. Mogelijk dat dit aanbieders ook stimuleert om vooral (deels) te blijven doorleveren.*

5.1.2e

Zij geven aan dat dit in onze gemeente op dit moment niet speelt. De dagbesteding gaat gewoon door. Dus het zoeken naar alternatieven is nog niet aan de orde.

Reactie Alzheimer Nederland

17 september 2020 Grote impact wegvallen dagbesteding bij dementie door corona 1

Resultaten van een peiling onder mantelzorgers van mensen met dementie September 2020

5.1.2e

Alzheimer Nederland

Dagbesteding bij dementie is onmisbaar. Voor mensen met dementie geeft het structuur en een plezierige en zinvolle invulling aan hun dag. Voor mantelzorgers zorgt dagbesteding van hun naaste ervoor dat zij op adem kunnen komen. Dagbesteding staat niet voor niets in de **top-3** van ondersteuning en zorg die volgens mantelzorgers noodzakelijk is om hun naaste zo lang mogelijk thuis te kunnen laten wonen.

Door de coronacrisis kwam de dagbesteding nagenoeg stil te liggen. Het alternatieve aanbod was vaak onvoldoende en paste niet goed bij de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. De impact hiervan is enorm. Voor sommige mantelzorgers was het "overleven". De coronacrisis maakt duidelijk hoe onmisbaar dagbesteding is. Alzheimer Nederland deed een peiling onder mantelzorgers om te achterhalen hoe het nu gaat met de dagbesteding.

Dagbesteding zeer belangrijk

Twee derde (64%) van de mantelzorgers heeft een naaste die gebruik maakt van dagbesteding. Het belang van dagbesteding is groot: 96% van de mantelzorgers vindt dagbesteding (zeer) belangrijk voor henzelf. 80% vindt het (zeer) belangrijk voor hun naaste met dementie. Van 90% van de mantelzorgers ging de naaste ook vóór de coronacrisis al naar de dagbesteding, gemiddeld 16 uur per week.

Peiling over dagbesteding via social en via casemanagers dementie van 7-8 oktober 2020

Het rapport Peiling dagbesteding van Alzheimer Nederland is apart bij de mail gevoegd

Oproep

Goede dagbesteding is essentieel om het thuis vol te kunnen houden. Nu het aantal coronabesmettingen weer oploopt, vrezen wij dat veel dagbesteding weer stil komt te staan. Dat terwijl uit onze peilingen blijkt dat deze activiteiten voor zowel mensen met dementie als hun naasten enorme belangrijk zijn. Hoe gaat dit momenteel bij jullie?

Op onze oproep op social media van Alzheimer Nederland en een ketenregisseur kregen wij reacties van mantelzorgers en kinderen, maar ook van dagbestedingen zelf en van casemanagers.

Conclusies:

1. Mensen zijn nog steeds unaniem van mening dat openstelling van de dagbesteding erg belangrijk is.
2. Het is erg wisselend of dagbestedingen zelf kunnen beslissen om open te blijven. Soms niet. Het is onduidelijk wie beslist, men denkt bestuur van zorgaanbieder.
3. Dagbestedingen die open zijn 'doen lekker veel buiten', werken met minder mensen, zitten op een andere locatie of verlagen het aantal bezoekers, waardoor mensen met dementie minder vaak naar de dagbesteding kunnen gaan.
4. Iedereen rapporteert versnelde achteruitgang na het sluiten van dagbesteding door het gebrek aan structuur en hogere belasting mantelzorger, die zorgverlof opneemt of minder/niet gaat werken.

5. Over zorgboerderijen krijgen we relatief vaak positieve verhalen. Zij hebben vaak meer ruimte maar zij doen net iets meer om door te gaan en open te blijven. Bijvoorbeeld regelen zij zelf vervoer van en naar de zorgboerderij, zodat bezoekers niet uren in de taxi hoeven te zitten.
6. Nieuw: een aantal dagbestedingen zijn nog steeds niet open geweest.
7. Nieuw: mensen met dementie (bv na MDO) werden per direct de toegang geweigerd omdat zij de 1,5 meter maatregel niet kunnen nakomen. Als alternatief voor de mantelzorger is alleen geadviseerd om een Wlz indicatie aan te vragen en te verhuizen naar het verpleeghuis. Dit geldt voor dagbehandeling en voor open inloop (bijvoorbeeld De Zorggroep Noord Limburg).
8. Mensen verhuizen sneller naar het verpleeghuis volgens de casemanagers, tegen de wens in.

Voorbeelden over Minder dagbesteding

- *Naaste 1:* Ruim 5 maanden zonder opvang gezeten waardoor mijn vader zo hard achteruit is gegaan dat we hebben moeten overwegen hem op te laten nemen omdat mijn moeder op punt van instorten stond. Als dit weer zou gebeuren weten we oprecht niet meer hoe we dit moeten doen thuis.
- *Naaste 2* Hier in Rotterdam ook nog open zal niet weten hoe ik het moet opvangen als ze dicht gaan ik werk 5 DGN per week *
- *Naaste 3* Mijn moeder is in de periode dat de dagbesteding was gesloten zo enorm achteruit gegaan dat ze nu 3 weken geleden met spoed is opgenomen. Echter hakte de nieuwe quarantaine periode en daarna nogmaals een verhuizing er nog meer in. Ze is nu vaak agressief en hallucineert veel. Vanwege coronabeleid is er ook minder personeel aanwezig en is het moeilijk om haar de zorg te bieden die ze nodig heeft. Je zou bijna zeggen dat ze het thuis bij mijn vader 5.1.2e beter had... Een heel dubbel gevoel want daarom breng je iemand niet naar een verpleeghuis!
- *Naaste 4* Alzheimer Nederland blij dat jullie dit aanklaarten! Mijn moeder, zelfstandig wonend, kreeg in augustus een plek voor 1 dag per week. Omdat de groep nu ivm 1,5 mtr op halve bezetting is, kunnen mensen die daar 3/4 per week komen nu maar 1/2 keer komen.

Ik heb gesproken met begeleiders en allemaal geven ze aan dat de mensen hard achteruit gaan zonder de structuur. Investeert de regering via de WMO om meer personeel en ruimtes te kunnen financieren???

- *Naaste 5* Voor de lock down ging mijn man 4 dagen naar de dagbesteding. Is daardoor achteruit gegaan vind ik zelf. En is er een moment sprake geweest om hem op te laten nemen. Gelukkig gaat hij nu weer 3 dagen heen. Als de dagbesteding weer wegvalt dan ben ik bang dat ik het niet vol hou. Mijn man heeft Lewy Body wat betekent dat hij zeer wisselend is in zijn gedrag. Kan niet alleen blijven en heeft bij veel dingen sturing nodig.
- *Naaste*

5.1.2e

- *Dagbesteding:* We zijn gedurende de 1ste golf gesloten geweest maar hebben individuele huisbezoeken gedaan bij onze cliënten. Dit om het contact te houden en omdat de eenzaamheid thuis groot was. Ook was het zeer welkom om de mantelzorger even te ontlasten. Het werd erg gewaardeerd maar nu weer sinds eind juni weet gestart zijn met de dagbesteding leven onze cliënten erg op! We hopen echt dat we open mogen blijven. Vanaf het moment van instappen in de bus tot in de dagbesteding dragen we mondkapjes; dus ook de cliënten; maken we naar iedere toiletgang het toilet schoon en desinfecteren we regelmatig ieders handen.**
- *Casemanager:* mevrouw kan niet meer lang (uurtje) alleen thuis kan zijn. Ze heeft nu ciz indicatie en zou daarmee 3 dagen naar Geijsterse hoeve kunnen gaan. Maar omdat geijsterse hoeve met minder cliënten moet werken, kan mevr. nog maar 1 dag komen. (Staat op wachtlijst.) Dochter woont inmiddels bij mevr in en heeft op haar werk zorgverlof opgenomen en is minder gaan werken om er voor moeder te zijn.
-
- *Casemanager:* Een cliënt van mij kon toen niet naar de dagbehandeling, maar dit is inmiddels wel weer opgestart. Hij heeft er toen wel heel veel last van gehad dat hij niet kon gaan: gaf aan dat het leven voor hem geen zin meer had, ging achteruit in zijn dementie. Ook voor zijn echtgenote was deze periode heel zwaar. In het begin stond ze er positief in, gaf ze aan dat iedereen in hetzelfde schuitje zat en dat er nou eenmaal niks aan te doen was. Maar na verloop van tijd kon ze de zorg niet meer aan, haar energie was op, er ontstonden steeds meer irritaties thuis. Sinds dhr. weer op mag starten bij de dagbehandeling is hij er weer beter aan, hij geniet weer en thuis is de situatie ook weer rustiger geworden.
-

Voorbeelden over Gesloten dagbesteding

Er zijn echter ook dagbestedingen gesloten, de reden is nog niet gegeven, ook niet nadat wij het vroegen. En ook dagbestedingen die nog helemaal niet open zijn geweest:

- Naaste: 3 maanden dicht geweest en vanaf deze week weer dicht*
- Naaste: Er is nog steeds geen dag besteding al van af maart niet
- Vrijwilliger: Sommige dagbestedingen nog niet open geweest!

Voorbeelden: Niet meer welkom

- *Casemanager:* Een jonge meneer met dementie van mij is niet meer welkom op de dagbehandeling voor jonge mensen met dementie omdat hij zich niet aan de 1,5 meter maatregel kon houden. Hij kwam hier vier dagen per week en is nu thuis. Echtgenote en kinderen zorgen nu voor hem en zetten individuele begeleiding in vanuit de indicatie WLZ. Door de coronaperiode is dhr. Sneller achteruit gegaan omdat de dagbehandeling ook weken dicht is geweest vanwege corona. Door de achteruit had hij bijna één op één begeleiding nodig op de dagbehandeling. Dit heeft ook mee gespeeld in het moeten stoppen op de dagbehandeling.
- *Casemanager:* Er wordt niet gekeken naar andere oplossingen. Ze mag niet meer komen meteen per vandaag. Ze geven aan dat ze dit al een paar keer hebben aangekaart. Ze hebben alleen aangegeven dat mw. moeite heeft met 1.5 meter niet kunnen handhaven. Niet dat mw. niet meer mag komen. Is deze week een spoed mdo door hun georganiseerd. Dhr. kreeg vandaag te horen dat ze per vandaag ook niet meer mag komen. De echtgenoot heeft veel moeite met opname, is hier nog niet klaar voor. Zeker omdat we weten dat mw. verzet zal gaan tonen en dat het via de rechter zal gaan verlopen. Hij wil een opname op

5.1.2e Silva in Reuver, zodat hij hier zelfstandig naar toe kan gaan. Heeft geen rijbewijs. Dan gaat hij akkoord. Dhr. vindt het erg dat mensen met dementie nu de dupe zijn van de coronamaatregelen. Zijn vrouw kan hier niets aan doen en zit nu noodgedwongen thuis, met alle gevolgen van dien. Ze ging heel erg graag naar de dagbehandeling. Zag dit als een uitje.

Voorbeelden: Sneller verhuizen naar verpleeghuis

Casemanager: Echtpaar waar Mevr. 3 dagen per week naar de dagbehandeling kwam en Dhr. zelf een beperking had door NAH. Ineens kon hij niet meer de deur uit omdat Mevr. continu thuis was en het niet verantwoord was om haar alleen te laten. Door zijn eigen beperking en de druk door steeds thuis te moeten zijn was het heel moeilijk voor hem om rustig te blijven. Ook mevr werd regelmatig boos. De tijd die zij nog thuis is geweest was zeer zwaar voor de familie. Ook zij werd vrij snel opgenomen.

Casemanager Ik denk dat ik in mijn caseload zo'n 8 mensen sneller zijn opgenomen door covid. En het klopt natuurlijk dat bij allen ook opname niet meer ver weg was, maar in deze periode met alle druk viel zwaar. Zeker als je weet dat je na de opname niet op bezoek mag. Allen zouden zij gekozen hebben met wachten tot opname tot de covid maatregelen voorbij waren, maar dat is helaas niet gelukt.

Casemanager Dhr. ging 5 dagen per week naar de zorgboerderij. Zij vrouw had een heel netwerk opgebouwd om de tijd eromheen en het weekend samen op te vangen zodat zij de zorg kon blijven geven en Dhr. thuis kon blijven wonen.

Casemanager: Ineens kwam ze er alleen voor te staan. Met man en macht heeft zij haar sociale netwerk ingezet om zoveel mogelijk hulp te krijgen, maar kon natuurlijk niet al die tijd opvullen. Voor Dhr. was het heel verwarrend want al zijn structuur viel weg waardoor hij ander gedrag ging vertonen. Voor Mevr. was het zo zwaar om de hele dag met hem in te vullen omdat het alleen door hem niet meer lukte, dat zij uiteindelijk eerder als haar wens toch heeft moeten zeggen dat ze de zorg niet meer kon opbrengen en is dhr opgenomen. Dat zou mogelijk toch wel binnenkort gebeurd zijn, maar de Covid maatregelen hebben zeker het proces versneld. Ook dat heeft dan weer zijn weerslag op de verwerking van de mantelzorgers om op deze manier de zorg uit handen te moeten geven.

5.1.2e

Voor reacties en vragen: 5.1.2e [@alzheimer-nederland.nl](https://twitter.com/alzheimer-nederland.nl)